



§ 40

Budget 2025, Mål- och resursplan 2025-2027

BUTN 2023/111

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att:

- Godkänna budgetförslag 2025 till Mål- och resursplan 2025 - 2027 med tillhörande bilagor avseende särskild skrivelse gällande verksamhetsförändringar och ramanpassning med barnkonsekvensbeskrivning, investeringsbudget och protokoll från förhandling i samverkan för budget 2025, samt tillägg av bilaga 5:

Barn- och utbildningsnämndens nyckeltal med förändring
mellan mål- och resursplan 2024 och 2025

Bilaga 5
2024-04-15

	MRP 2025	MRP 2024	Bokslut 2023	Förändring MRP 2024-2025
Förskola och pedagogisk omsorg				
Totalt antal placeringar 1-5 år	2 118	2 186	2 188	-68
varav andel i enskild regi %	11	13	12	
Nyttjandegrad %	94	93	94	
Fritidshem och pedagogisk omsorg				
Totalt antal placeringar barn 6-13 år	1 646	1 746	1 749	-100
varav andel i enskild regi %	14	14	14	
Nyttjandegrad %	51	52	52	
Grundskola F-9				
Totalt antal elever	4 766	4 793	4 779	-27
varav andel i enskild regi %	13	13	12	
Anpassad grundskola 1-9				
Totalt antal elever	79	76	73	3

- Översända budgetförslag 2025 till Mål- och resursplan 2025-2027 med tillhörande bilagor avseende särskild skrivelse gällande verksamhetsförändringar och ramanpassning med barnkonsekvensbeskrivning, investeringsbudget samt protokoll från förhandling i samverkan för budget 2025 till kommunstyrelsen.



Deltager ej i beslutet

Gunnar Henriksson (L), Tor Wendel (M), Mikael Karström (M), Kalle Lundgren (SD) samt Anna Gustafsson (SD) deltagar ej i beslutet.

Protokollsanteckning och reservation

Gunnar Henriksson (L) och Tor Wendel (M) lämnar följande protokollsanteckning:

Det finns en konflikt mellan Riktlinjer för Vänersborgs kommuns styrning och ledning (beslutat av Kommunfullmäktige) och Anvisningar och ramar för arbetet med Mål- och resursplan 2025-2027 (beslutat av Kommunstyrelsen).

Vi väljer att inte delta i beslutet, då beslutsunderlaget är framarbetat i enlighet med Kommunstyrelsens anvisningar och inte enligt det av Kommunfullmäktige beslutade regelverket.

Stefan Kärbling (V) lämnar följande reservation:

Staten fortsätter att ge kommunerna nya och utökade uppdrag utan att leva upp till finansieringsprincipen. Det har handlat om extra studietid, utökad lovskola och reserverade förskoleplatser till vissa barn mellan 3-5 år som beräknas kosta 6,9 milj kr i år och kostnaderna följer med till nästa år. Nu har regeringen meddelat att elever ska få tillgång till bemannade skolbibliotek. Det kan komma att kosta BUN 4,4 milj kr (helår).

BUN har haft och har fortsatt stora utmaningar. Andelen elever i årskurs 9 som har behörighet till yrkesprogram minskade förra läsåret till 83,2%. Elever i behov av särskilt stöd fortsätter att öka samtidigt som antalet elever inom anpassad grundskola också ökar. Andelen elever i årskurs 7-9 med mer än 75% frånvaro var under 2023 nästan 15%.

För att anpassa verksamheten till de pengar BUN har fått för 2024 så skedde en neddragning av resurspersoner med visstidsanställning redan hösten 2023. Det totala antalet anställningar den 1 november 2023 var 28 färre jämfört med samma datum 2022. Det innebär självklart att det i år finns färre vuxna i förskola och skola som arbetar direkt mot barnen och eleverna - med de konsekvenser det medför...

Den anvisade budgetram som barn- och utbildningsnämnden tilldelats för 2025 kommer inte att räcka till för de ökade kraven och behoven eller de allmänt ökande kostnaderna, trots alla besparingar och "effektiviseringar". BUN måste därför göra en generell besparing på 10,4 milj kr. Det innebär en neddragning motsvarande 16 tjänster.

En generell besparing drabbar alla verksamheter och kommer att innebära:

"försämrade möjligheter att möta barns och elevers individuella behov."

Vänsterpartiet anser att ytterligare besparingsåtgärder kan få mycket negativa konsekvenser för verksamheterna i förskola och grundskola. Det kan bli omöjligt att uppfylla kraven i Arbetsmiljölagen 1 kap 1 § om att förebygga ohälsa och att uppnå en god arbetsmiljö. Många medarbetare är pressade till bristningsgränsen och BUN har redan högst sjuktal av kommunens förvaltningar.



2024-04-15

Det blir sannolikt allt svårare att uppfylla Skollagens 1 kap § 4 om att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden, att utbildningen ska ta hänsyn till barns och elevers olika behov, att barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt samt att en strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

BUN kommer med föreslagen budgettram inte att kunna nå ambitionsnivån för kommunens inriktningsmål "Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier".

Vänsterpartiet föreslog att barn- och utbildningsnämnden skulle ställa sig bakom en tredje beslutspunkt:

"BUN yrkar på att tilldelas ytterligare 10,4 mkr för att säkra möjligheterna att möta barns och elevers individuella behov".

Eftersom barn- och utbildningsnämnden avslog Vänsterpartiets yrkande reserverar jag mig mot nämndens beslut.

Vänersborg 2024-04-15

Stefan Kärving Vänsterpartiet

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden ska årligen lämna in förslag till Mål- och resursplan för kommande budgetår till kommunstyrelsen.

Barn- och utbildningsnämnden redovisar följande i dokumentet Mål- och resursplan 2025-2027:

- Verksamhetsbeskrivning med volymmått/nyckeltal för barn- och elevantal 2025 grundade på kommunstyrelsens befolkningsprognos 2024-03-13
- Nämndernas arbete utifrån inriktningsmål och målvärden
- Ekonomiska resurser
- Investeringsbudget

Utöver dokumentet Mål- och resursplan 2025-2027 ingår även följande dokument:

- Särskild skrivelse gällande verksamhetsförändringar och ramanpassning. I dokumentet beskrivs de effektiviseringar, besparingar och åtgärder som genomförs i syfte att bedriva verksamheten inom tilldelad budgettram. I skrivelsen ingår också en barnkonsekvensbeskrivning som belyser effekter för Vänersborgs barn och elever av den åtgärd som föreslås
- Investeringsbudget, plan 2025-2027. Här framgår vilka belopp nämnden planerar att genomföra inventarieinköp för under planperioden 2025-2027.



2024-04-15

Beslutsunderlag

- Barn- och utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-05
 - Barn- och utbildningsnämndens Mål- och resursplan 2025 – 2027
 - Särskild skrivelse gällande verksamhetsförändringar och ramanpassningar med åtgärder och konsekvenser för budget 2025
 - Investeringsbudget 2025-2027
- *Tillagd 2024-04-15 Bilaga 5 Barn- och utbildningsnämndens nyckeltal med förändring mellan mål- och resursplan 2024 och 2025

Barn- och utbildningsnämnden s behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Ordförande Bo Carlsson (C) yrkar:

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att:

- Godkänna budgetförslag 2025 till Mål- och resursplan 2025 - 2027 med tillhörande bilagor avseende särskild skrivelse gällande verksamhetsförändringar och ramanpassning med barnkonsekvensbeskrivning, investeringsbudget och protokoll från förhandling i samverkan för budget 2025, samt tillägg av bilaga 5:

Barn- och utbildningsnämndens nyckeltal med förändring mellan mål- och resursplan 2024 och 2025

Bilaga 5
2024-04-15

	MRP 2025	MRP 2024	Bokslut 2023	Förändring MRP 2024-2025
Förskola och pedagogisk omsorg				
Totalt antal placeringar 1-5 år	2 118	2 186	2 188	-68
varav andel i enskild regi %	11	13	12	
Nyttjandegrad %	94	93	94	
Fritidshem och pedagogisk omsorg				
Totalt antal placeringar barn 6-13 år	1 646	1 746	1 749	-100
varav andel i enskild regi %	14	14	14	
Nyttjandegrad %	51	52	52	
Grundskola F-9				
Totalt antal elever	4 766	4 793	4 779	-27
varav andel i enskild regi %	13	13	12	
Anpassad grundskola 1-9				
Totalt antal elever	79	76	73	3

- Översända budgetförslag 2025 till Mål- och resursplan 2025-2027 med tillhörande bilagor avseende särskild skrivelse gällande verksamhetsförändringar och ramanpassning med barnkonsekvensbeskrivning, investeringsbudget samt protokoll från förhandling i samverkan för budget 2025 till kommunstyrelsen.

Utdragsbestyrkande



Stefan Kärvling (V) yrkar:

Ordförandes beslutsförslag med följande tillägg:

- BUN yrkar på att tilldelas ytterligare 10,4 mkr för att säkra möjligheterna att möta barns och elevers individuella behov.

Beslutsgång

Propositionsordning

Ordförande ställer sitt yrkande och yrkandet från Stefan Kärvling (V) under proposition, och finner att nämnden beslutar enligt ordförandes yrkande.

Omröstning

Omröstning begärs. Den som vill bifalla yrkandet från ordförande Bo Carlsson (C) röstar Ja, den som vill bifalla yrkandet från Stefan Kärvling (V) röstar Nej.

5 Ja

Bo Carlsson (C)

Christin Slättmyr (S)

Joakim Sjöling (S)

Eva Andersen (S)

Elisabeth Johansson (KD)

1 Nej

Stefan Kärvling (V)

5 Avstår

Gunnar Henriksson (L)

Kalle Lundgren (SD)

Tor Wendel (M)

Anna Gustafsson (SD)

Mikael Karström (M)

Ordförande konstaterar att nämnden beslutar enligt hans yrkande.

Sändlista

Kommunstyrelsen

Ekonomikontoret

Ledningsgrupp BUF

Utredare BUF

Utvecklingsledare BUF

HR-partner BUF

Ekonomer BUF



2024-04-05

Dnr: BUTN-2023/111

Handläggare

Maria Andersson, Louise Edgren
maria.andersson04@vanersborg.se,
louise.edgren@vanersborg.se
0521-72 13 77, 0521- 72 10 29

Mottagare

Barn- och
utbildningsnämnden

Budget 2025, Mål- och resursplan 2025-2027, barn- och utbildningsnämnden

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att:

- Godkänna budgetförslag 2025 till Mål- och resursplan 2025 - 2027 med tillhörande bilagor avseende särskild skrivelse gällande verksamhetsförändringar och ramanpassning med barnkonsekvensbeskrivning, investeringsbudget samt protokoll från förhandling i samverkan för budget 2025.
- Översända budgetförslag 2025 till Mål- och resursplan 2025-2027 med tillhörande bilagor avseende särskild skrivelse gällande verksamhetsförändringar och ramanpassning med barnkonsekvensbeskrivning, investeringsbudget samt protokoll från förhandling i samverkan för budget 2025 till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden ska årligen lämna in förslag till Mål- och resursplan för kommande budgetår till kommunstyrelsen.

Barn- och utbildningsnämnden redovisar följande i dokumentet Mål- och resursplan 2025-2027:

- Verksamhetsbeskrivning med volymmått/nyckeltal för barn- och elevantal 2025 grundade på kommunstyrelsens befolkningsprognos 2024-03-13
- Nämndernas arbete utifrån inriktningsmål och målvärden
- Ekonomiska resurser
- Investeringsbudget

Utöver dokumentet Mål- och resursplan 2025-2027 ingår även följande dokument:

- Särskild skrivelse gällande verksamhetsförändringar och ramanpassning. I dokumentet beskrivs de effektiviseringar, besparingar och åtgärder som genomförs i syfte att bedriva verksamheten inom tilldelad budgetram. I skrivelsen ingår också en barnkonsekvensbeskrivning som belyser effekter för Vänersborgs barn och elever av den åtgärd som föreslås
- Investeringsbudget, plan 2025-2027. Här framgår vilka belopp nämnden planerar att genomföra inventarieinköp för under planperioden 2025-2027.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Utifrån kommunstyrelsens befolkningsprognos har barn- och utbildningsförvaltningen definierat prognostiserade volymminskningar inom förskola, förskoleklass samt fritidshem. Dessa volymminskningar frigör resurser som kan omfördelas för att möta prognostiserade volymökningar inom grundskola 1-9 och anpassad grundskola 1-9 inom föreslagen budgetram.

Utöver detta ser nämnden förväntade kostnadsökningar kopplade till införandet av tjänstekatalog (IT), förändrade måltidskostnader, bemannade skolbibliotek och ökade bidrag till fristående verksamheter. Dessa kostnadsökningar möts delvis av ökade intäkter gällande barn- och skolbarnomsorgsavgifter samt minskade lokalkostnader. Kostnads- och intäktsposterna beskrivs i detalj i den särskilda skrivelsen som hör till ärendet. Barn- och utbildningsförvaltningen beskriver åtgärd motsvarande 10,4 mnkr som krävs för att bedriva verksamhet inom föreslagen budgetram och vilka konsekvenser åtgärden får för Vänersborgs barn och elever.

Beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningen av ledningsgrupp, utredare, utvecklingsledare, HR-partners samt ekonomer. Information om anvisningarna och ramar för arbetet med Mål- och resursplan 2025-2027 har delgetts nämnden på sammanträdet 24-03-18. Information i Samverkan och förhandling med de fackliga representanterna har utförts.

Sofia Bråberg

Förvaltningschef/Skolchef

Bilagor

1. Barn- och utbildningsnämndens Mål- och resursplan 2025 – 2027
2. Särskild skrivelse gällande verksamhetsförändringar och ramanpassningar med åtgärder och konsekvenser för budget 2025
3. Investeringsbudget 2025-2027
4. Protokoll Samverkan: Förhandling §11

Sändlista

Kommunstyrelsen
Ekonomikontoret
Ledningsgrupp BUF
Utredare BUF
Utvecklingsledare BUF
HR-partner BUF
Ekonomer BUF

Barn- och utbildningsnämnden

BUTN 2023/111

2024.795

2024-04-16

1. Verksamhetsbeskrivning

Barn- och utbildningsnämndens ansvar framgår av reglemente fastställt av kommunfullmäktige och utgår från skollagen. Verksamheten omfattar förskola, öppen förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, fritidshem, grundskola och anpassad grundskola.

Nyckeltalen nedan redovisas utifrån antalet placeringar för barn och elever. Inom förskola, pedagogisk omsorg samt fritidshem beräknas dessa utifrån nyttjandegraden. Nyttjandegraden avser den andel av barn och elever boende i Vänersborg som nyttjar denna verksamhetsform.

Nyckeltal

Antal barn och elever	MRP 2025	MRP 2024	Bokslut 2023
Förskola och pedagogisk omsorg			
Totalt antal placeringar 1-5 år	2 118	2 186	2 188
varav andel i enskild regi %	11	13	12
Nyttjandegrad %	94	93	94
Fritidshem och pedagogisk omsorg			
Totalt antal placeringar barn 6-13 år	1 646	1 746	1 749
varav andel i enskild regi %	14	14	14
Nyttjandegrad %	51	52	52
Grundskola F-9			
Totalt antal elever	4 766	4 793	4 779
varav andel i enskild regi %	13	13	12
Anpassad grundskola 1-9			
Totalt antal elever	79	76	73

Antal placeringar för barn och elever är beräknat som ett genomsnitt för året utifrån befolkningsprognos framtagen 2024-03-13 på uppdrag av kommunstyrelseförvaltningen, kompletterad med de barn och elever som vistas i kommunen med tillfälligt uppehållstillstånd. Trots att det

ser ut som en volymminskning av antal barn och elever visar barn- och utbildningsnämndens prognos gällande antal placeringar att den totala volymen i stort sett är oförändrad. En ingående beskrivning över volymförändringarna framgår av bilaga "Särskild skrivelse gällande verksamhetsförändringar och ramanpassning".

2. Inriktningsmål

Nämnderna konkretiserar den övergripande styrningen med egna förväntade resultat som speglar nämndens reglemente och visar nämndens ambitioner avseende kvalitet och utveckling. Nämnderna fastställer sina förväntade resultat i respektive verksamhetsplan.

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes barn- och utbildningsnämndens budgetram 2025 till 1 019 610 tkr. Jämfört med budget 2024 gjordes följande justeringar: Inflation-kompensationen ökade ramen med 4 527 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillfördes 979 tkr. Ramen utökades med 787 tkr då de generella statsbidragen i statsbidragspåsen justeras upp med motsvarande summa. Holmängenskolan står klar under 2024. Nämnden har tidigare fått 10 700 tkr och tillförs nu ytterligare 4 900 tkr för att nå helårseffekt 2025 men med avdrag för tomhyra av Norra skolan.

Barn- och utbildningsnämndens förslag: Barn- och utbildningsnämndens budgetförslag ligger inom anvisad ram. Nämnden beskriver åtgärder och konsekvenser i särskild skrivelse.

Barn- och utbildningsnämnden

Den åtgärd som barn- och utbildningsförvaltningen föreslår för att bedriva verksamhet inom föreslagen budgetram är en generell besparing på 10,4 mnkr som innebär en neddragning motsvarande 16 tjänster. En generell besparing på hela barn- och utbildningsförvaltningen innebär en besparing som drabbar alla verksamheter. Det innebär inte bara risk för minskad barn- och elevpeng utan kan även innebära minskade medel för administration, barn- och elevhälsa eller andra centrala kostnader. Oavsett vilka verksamheter som drabbas av besparingen innebär det försämrade möjligheter att möta barns och elevers individuella behov.

Kommunfullmäktiges beslut:

Resultaträkning, mnkr

Resultaträkning mnkr	Budget 2025	Budget 2024	Bokslut 2023
Statsbidrag	79,1	84,1	91,2
Övriga intäkter	46,4	43,1	42,8
Summa intäkter	125,5	127,2	134,0
Personalkostnader	695,2	694,0	685,1
Omkostnader	444,2	433,8	412,7
Ränta och avskrivningar	5,6	5,1	4,6
Summa kostnader	1 145,1	1 132,9	1 102,4
Nettokostnader	1 019,6	1 005,7	968,4

Anslagsredovisningsnivå, mnkr

Anslagsredovisnings- nivå, mnkr	Netto 2025	Intäkt 2025	Kostnad 2025
Nämnd/nämndsadm.	6,6	0	6,6
Förskola 1-5 år	315,6	45,7	361,3
Grundskola/ anpassad grundskola 6-15 år	697,4	79,8	777,2
Summa	1 019,6	125,5	1 145,1

3.2 Investeringsbudget

Inventarier

Investeringar avseende inventarier avser till största delen inköp av möbler och utrustning för att ersätta utslitna inventarier. Utöver detta görs även inköp i syfte att förbättra arbetsmiljön, till exempel genom ljudabsorbenter. Finansiering av ökade kapitalkostnader sker inom befintlig budgetram. Behov av inventarieinvesteringar skiftar mellan åren beroende på vad som utförs inom lokalområdet respektive år, till exempel kan förändrad underhållsplan för kommunens fastigheter innebära att behov av inventarieinköp tillkommer eller flyttas fram. För planperioden 2025-2027 har barn- och utbildningsnämnden behov av medel för inventarieinvesteringar enligt följande: år 2025: 7,1 mnkr, år 2026: 8,2 mnkr och för år 2027: 5,2 mnkr.



Invigning av Öxnared skola



Särskild skrivelse gällande verksamhetsförändringar och ramanpassning

Barn- och utbildningsnämnden

Budget 2025, Mål- och resursplan 2025–2027



Innehåll

Anvisningar och föreslagen ram för 2025	3
Förväntade volymförändringar mellan 2024 och 2025.....	3
Förväntade kostnadsökningar	5
Effektiviseringar	6
Förändrade kostnader och intäkter	8
Barn- och utbildningsnämndens bidrag till inriktningsmålen	9
Åtgärd som krävs för att bedriva verksamhet inom föreslagen budgetram	15
Barnkonsekvensbeskrivning av föreslagen åtgärd.....	16

Anvisningar och föreslagen ram för 2025

I anvisningarna beslutade av kommunstyrelsen (KS 2024-02-28, § 19) fastställdes barn- och utbildningsnämndens budgetram 2025 till 1 019 610 tkr. Jämfört med budget 2024 gjordes följande justeringar: Inflationskompensationen ökade ramen med 4 527 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillfördes 979 tkr. Ramen utökades med 787 tkr då de generella statsbidragen i statsbidragspåsen justeras upp med motsvarande summa. Holmängenskolan står klar under 2024. Nämnden har tidigare fått 10 700 tkr (ingår i budgetram 2024) och tillförs nu ytterligare 4 900 tkr för att nå helårseffekt 2025 men med avdrag för tomhyra av Norra skolan. Tomhyran betalas under 2025 av samhällsbyggnadsnämnden.

Post	TKR
Budgetram 2024	1 000 853
PO-justering 2024, 47,18 %	7 563
Inflationskompensation 1,4 %	4 527
Komponentredovisning, höjda hyror pga fastighetsunderhåll	979
Generella statsbidrag (tex skolbibliotek)	787
Tillägg för hyra Holmängens förskola och skola	4 900
Avrundningsdiff	1
BUDGETRAM 2025	1 019 610

Utöver den kommunala budgeten (1 019 610 tkr) har barn- och utbildningsnämnden intäkter i form av statsbidrag och övriga intäkter som möjliggör utökad verksamhet inom nämndens uppdrag. I bokslutet för 2023 uppgick de riktade statsbidragen till 91 235 tkr och för 2024 ligger budgeterade statsbidrag på 84 059 tkr. De riktade statsbidragen, huvudsakligen från Skolverket och Migrationsverket, bidrar främst till att öka personaltätheten.

För 2025 beräknas de riktade statsbidragen minska då bidraget för kvalitetshöjande åtgärder inom förskolan minskar med cirka 30 %, vilket innebär en minskning till Vänersborgs kommun med cirka 3 100 tkr. För 2024 beräknas detta bidrag motsvara utökad personaltäthet med ungefär 16 tjänster och för 2025 räcker det enbart till 11 tjänster. Utöver denna minskning är det många bidrag från Skolverket som i skrivande stund är oklara, det finns inga avsatta belopp för 2025 och detta innebär stor osäkerhet för hur barn- och utbildningsnämndens verksamhet kommer att påverkas under de kommande åren. Utöver osäkerheten gällande bidragens vara eller icke vara kan också tilläggas att de befintliga bidragen varken räknas upp för löneökningar eller justeras för inflation. Detta leder till att statsbidragen räcker till mindre insatser alternativt att barn- och utbildningsnämnden behöver ta medel från den kommunala budgeten för att kompensera för kostnadsökningarna.

Förväntade volymförändringar mellan 2024 och 2025

Nedan kommer en sammanställning över förväntade volymförändringar i barn- och utbildningsnämndens verksamheter. När dessa ska beräknas till årsnivå/kostnadsnivå delas antalet med 2 för att räkna utifrån ett genomsnitt för året (de flesta förändringar sker vid

läsårsskiftet vilket gör att det blir ett halvår med högre siffra och ett halvår med lägre siffra vid förändringar).

Barn- och utbildningsnämnden utgår från kommunstyrelseförvaltningens befolkningsprognos daterad 2024-03-13. Vid beräkning av platsbehovet lägger barn- och utbildningsnämnden även till senast kända antal asylsökande barn/elever i respektive åldersgrupp.

Utifrån tillgänglig information om förändringar och aktuell befolkningsprognos vid framtagande av MRP 2024-2026 beskrev barn- och utbildningsnämnden vilka kostnadsökningar som var kända inför 2024. De kostnadsökningar som redovisades var nya och utökade statliga uppdrag (6,9 mnkr), fler elever i anpassad grundskola (4,5 mnkr) och ökade kostnader för fastighetsinvesteringar (1,7 mnkr). För att möta dessa kostnadsökningar beslutade barn- och utbildningsnämnden om åtgärder. Dessa åtgärder innebar att avveckla Lanternan, säga upp KUL-avtalet och att minska personaltätheten. Inför nämndens detaljbudgetarbete beslutade kommunfullmäktige om ytterligare 10 mnkr till barn- och utbildningsnämnden enligt följande; 3,4 mnkr för bevarande av Lanternan, 4,5 mnkr för att trygga anställningar och 2,1 mnkr till anpassad grundskola. Utöver detta visade reviderade befolkningsprognoser på ett något lägre antal barn och elever i flertalet av verksamheterna än tidigare prognostiserat. Dessa båda faktorer gjorde att de beslutade åtgärderna för 2024 kunde mildras genom att Lanternan behölls och minskningen av personaltätheten kunde minimeras. Dessa nya barn och elevsiffror framgår inte i dokumentet MRP 2024-2026 men ligger som underlag till nedanstående beräkning.

Volymerna 2025 beräknas jämfört med detaljbudget 2024 minska i verksamheterna förskola (-26 barn, 2,3 mnkr), fritidshem (-84 elever, 1,1 mnkr) och förskoleklass (-11 elever 0,4 mnkr). Dessa volymminskningar frigör resurser om man räknar med oförändrad kostnad per placering.

Volymerna 2025 beräknas jämfört med detaljbudget 2024 öka i verksamheterna grundskola 1-9 (22 elever, -1,4 mnkr) och anpassad grundskola (totalt 3 fler placeringar men en ökning av 11 elever inom inriktning ämnesområden som är för de elever som har störst behov och en minskning av 8 elever inom inriktning ämnen, -2,6 mnkr).

I ovanstående sammanställning ser man att volymminskningen i förskola, fritidshem och förskoleklass frigör resurser som omfördelas för att möta den ökade volymen inom grundskola 1-9 och anpassad grundskola 1-9. När denna omfördelning är gjord kvarstår ett behov av 0,2 mnkr som behöver täckas genom besparingar eller effektiviseringar. Beräkningen ovan utgår från kommunal barn/elevpeng 2024.

Barn- och utbildningsnämnden vill belysa att det fortsatt finns en stor osäkerhet kopplat till Restad Gård/Migrationsverket utifrån omvärldsläget och hur många barn och elever som tillkommer respektive lämnar Restad Gård under kommande år.

Antal barn och elever	MRP 2025	MRP 2024	Detalj- budget 2024	Bokslut 2023
Förskola och pedagogisk omsorg				
Totalt antal placeringar 1-5 år	2 118	2 186	2 144	2 188
Nyttjandegrad %	94	93	94	94
Fritidshem och pedagogisk omsorg				
Totalt antal placeringar barn 6-13 år	1 646	1 746	1 735	1 749
Nyttjandegrad %	51	52	52	52
Grundskola F-9				
Totalt antal elever F-9	4 766	4 793	4755	4 779
Anpassad grundskola 1-9				
Totalt antal elever 1-9	79	76	76	73

Förväntade kostnadsökningar

IT

Barn- och utbildningsnämnden får utökade IT-kostnader under 2024 i samband med införandet av tjänstekatalog i kommunen. Trots en tilläggsbudget till kommunstyrelsen inför 2024 saknas totalt 2,3 mnkr varav 1 mnkr kommer att belasta barn- och utbildningsnämnden. Det samlade kommungemensamma behovet 2025 bedöms till 3,35 mnkr. Detta avser årliga avskrivningar av gjorda investeringar i nätverk, spridnings-, distributions- och coreswitchar, accesspunkter och ökade licenskostnader för Microsoft 365 inför en ny avtalsperiod. Av dessa 3,35 mnkr kommer barn- och utbildningsnämnden att bära 45% av den totala kostnaden vilket är 1,5 mnkr. Utöver detta tillkommer en kostnad på 12%, motsvarande 0,3 mnkr i ökat bidrag till fristående verksamheter.

Kostnadsökning: Barn- och utbildningsnämnden får ökade kostnader inför 2025 på 2,8 mnkr.

Köpta måltider

Inför år 2024 ökade barn- och utbildningsnämnden budgeten för köpta måltider med 10%, vilket innebar en ökning från 64,7 mnkr för 2023 till 71,2 mnkr för 2024. Då avtal med kostenheten ännu inte tecknats för 2024 är det fortsatt en osäkerhet kring den faktiska kostnaden 2024 och 2025. Skillnaden mellan samhällsbyggnadsförvaltningens avtalsförslag och barn- och utbildningsnämndens detaljbudget för 2024 är 4,3 mnkr. Utöver detta tillkommer en kostnad på 12%, motsvarande 0,5 mnkr, i ökat bidrag till fristående verksamheter. Barn- och utbildningsnämnden har finansierat ökningen av måltidsbudgeten 2024 genom att minska budgeten för verksamheternas undervisningskostnader.

Kostnadsökning: Barn- och utbildningsnämnden får ökade kostnader inför 2025 på 4,8 mnkr.

Skolbibliotek

Regeringen har aviserat att senast den 4 juni 2024 lämna ett förslag till riksdagen om ändringar i skollagen som innebär att elever ska få tillgång till bemannade skolbibliotek. Ändringarna i skollagen kommer att föreslås träda i kraft 2025. Detaljerna kring förslaget framgår dock inte, till exempel vilka skolformer som avses och om varje skolenhet ska ha ett bemannat skolbibliotek. Regeringen har därtill aviserat ett tillägg i de generella statsbidragen där 0,6 mnkr föreslås tillfalla barn- och utbildningsnämnden enligt anvisningarna från kommunstyrelsen. Räknat på en halvtid per kommunal skola i Vänersborgs kommun inklusive 12% till fristående verksamheter saknas för helår totalt 4,4 mnkr för att finansiera bemannade skolbibliotek.

Kostnadsökning: Barn- och utbildningsnämnden får eventuellt ökade kostnader inför 2025 på 4,4 mnkr.

Underhållsbehov lokaler

Det finns ett stort behov av underhåll i flera av de lokaler som barn- och utbildningsnämnden hyr för sin verksamhet. Skördegatans förskola, Öxnered förskola, Dalaborgs förskola, Dalboskolan och Frändeskolan är några av de objekt där det eftersatta underhållet påverkar verksamheternas lär- och arbetsmiljö. Om kommunfullmäktige beslutar att utöka medel till underhåll av lokaler kommer det att generera en ökad hyreskostnad per år för barn- och utbildningsnämnden som bedöms svår att hantera inom föreslagen budgetram. Ökade hyreskostnader genererar också ytterligare 12% som ska betalas ut till fristående verksamheter.

Kostnadsökning: Alla eventuella ökningar av hyreskostnader medför att barn- och utbildningsnämndens kostnader ökar med ytterligare 12% som ska betalas ut till fristående verksamheter.

Effektiviseringar

I detta avsnitt presenteras åtgärder som barn- och utbildningsnämnden vidtagit eller kommer att vidta i syfte att effektivisera verksamheten. Vissa åtgärder genererar ökade intäkter eller besparingar, till exempel minskade hyreskostnader medan andra åtgärder ger effektiviseringar i form av medel som omfördelas för ökad kvalitet.

Extraordinärt stöd

Barn- och utbildningsnämnden har över tid sett att behoven av extraordinärt stöd har ökat bland annat genom att tilläggsbeloppen till andra huvudmän har ökat. Inför 2024 såg barn- och utbildningsförvaltningen ett stort behov av att öka budgeten för att finansiera extraordinärt stöd till barn och elever samt att kunna ge kommunala verksamheter liknande möjligheter att möta barn och elever i behov av extraordinärt stöd som fristående enheter haft över tid genom tilläggsbelopp. Ett ytterligare skäl är att barn- och utbildningsnämnden sett en ökning av kostnaderna för skolgång i andra kommuner som sker som en följd av placeringsbeslut som socialtjänsten fattar. Barn- och utbildningsförvaltningen frigjorde, i detaljbudget 2024, 15 mnkr genom att minska centrala kostnader, till exempel uppsagda avtal, minskad budget för barn- och elevhälsan, generell besparing på centrala ansvar, minskad kostnad för modersmålsenheten, minskad kostnad

för kompetensutveckling och ökade intäkter för barn- och skolbarnomsorg samt interkommunala ersättningar. Dessa 15 mnkr omfördelades till extraordinärt stöd för att på ett effektivare sätt möta barn och elevers behov av extraordinärt stöd. Detta var ett första steg men utifrån utfallet på tilläggsbelopp så skulle de avsätta medlen för extraordinärt stöd behöva dubbleras framöver för att kunna ge de kommunala verksamheterna mer likvärdiga förutsättningar som de fristående har idag.

Större klasser

För att minska kostnaderna för klassrumsundervisningen har främst högstadieskolorna ökat antalet elever i klasserna. Vid skolvalet 2024 var delningstalet 29 elever per klass. Detta frigör/sparar resurser i basorganisationen men riskerar att även driva kostnaderna för stödinsatser som behövs utanför klassrummet. Att göra klasserna större och på så sätt frigöra resurser genom att ha en klass mindre per årskurs i kommunens årskurs 7-9 frigör cirka 2,8 mnkr. Dessa medel omfördelas i verksamheten till särskilt stöd som ofta ges utanför det ordinarie klassrummet.

Regler för avgifter

Under 2024 föreslås barn- och utbildningsnämnden revidera sina regler för avgifter i förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg samt omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds, som ett underlag till kommunfullmäktiges beslut om taxor i juni 2024. Syftet med revideringen är dels att förtydliga på vilka grunder avgift debiteras, dels att öka kommunens intäkter. Förutsatt att politiska beslut fattas i barn- och utbildningsnämnden och i kommunfullmäktige om revidering av styrdokumentet beräknas intäkterna kunna öka med 1,4 mnkr under 2025. Beräknad intäktsökning är preliminär och beror på hushållens avgiftsgrundade inkomst per månad samt hur många av hushållens barn som har en plats i förskola, fritidshem eller pedagogisk omsorg.

Effektivare lokalanvändning

Inför läsåret 2024/2025 är målet att kunna gå ur Gymmixhallen genom att Silvertärnan ska samnyttja Holmängenskolans idrottshall. På detta sätt minskas lokalkostnaderna med 0,2 mnkr och samtidigt minskas samlingen av högstadieelever i området kring Sportcentrum på dagtid. Behovet av modul på Rånnum skola kommer att analyseras under hösten 2024. Barn- och utbildningsnämnden arbetar kontinuerligt med att se över hyresavtal för lokaler och fler lokaler kan komma att bli aktuella för uppsägning under 2025.

Genomlysning av den kommunövergripande särskilda undervisningsgruppen

Under läsåret 2023/2024 gjordes en genomlysning av den kommunövergripande särskilda undervisningsgruppen för att kunna göra bedömningen om befintlig organisation bedöms ge bästa resultat utifrån satsade medel. Barn- och utbildningsförvaltningen har efter genomlysningen beslutat att under läsåret 2024/2025 i stället fördela ut dessa resurser på högstadieskolorna för att de ska användas mer optimalt. Varje högstadieskola får då bättre möjligheter att möta elever i det mindre sammanhanget. Uppdraget att ta emot kommunplacerade elever med behov av undervisning i mindre sammanhang fördelas då också ut till skolenheterna.

AI i undervisningen

Inför hösten 2024 söks medel för en förstudie tillsammans med Bengtsfors, Dals-Långed och Färgelanda kommun inom ramen för Fyrbodals verksamhetsplan med koppling till *Livslångt lärande* som handlar om att utveckla digital kompetens och flexibla

utbildningsformer för att möta kommande kompetensförsörjningsbehov. Förstudien har även en koppling till rapporten *Det goda livet i Dalsland*.

Syftet med förstudien är att förbereda grundskolan inför ett projekt som ska pågå under åren 2025–2027 där lärare och rektorer ska ges ökad kompetens för hur de kan använda AI och digitala verktyg för att bättre kunna individanpassa undervisningen. Som exempel kan nämnas att om man som pedagog kan använda AI till att underlätta uppföljningsarbete och administration kan man frigöra mer arbetstid till mötet med eleverna.

Resultatet av projektet förväntas bli flera användarfall där AI kan hjälpa läraren i deras vardag med förberedelser och individanpassning av undervisningen. Resultatet kommer att delas med andra kommuner som främjar det kollektiva lärandet. En mer individanpassad undervisning förväntas förbättra elevernas resultat vilket leder till fler elever som går ur grundskolan med fullständiga betyg.

Översyn av verksamhetssystem

Inom barn- och utbildningsförvaltningen görs en översyn av några av de verksamhetssystem som används. Syftet med översynen och kravställande i kommande upphandlingar är att säkerställa system som bidrar till minskad administrativ hantering och möjlighet till analys av verksamheten på ett tydligt och enkelt sätt för att på så vis se till att resurser används på ett effektivt sätt.

Översyn av anställningsformer

Inom barn- och utbildningsförvaltningens organisation ses fortlöpande alla anställningsformer över för att ha en så bra och effektiv organisation som möjligt. Inför läsåret 2024/2025 ligger ett särskilt fokus på modersmålslärarna. Tanken är att göra om dessa tjänster från ferieanställning till semesteranställning för att öka effektiviteten. Detta kommer att skapa förutsättningar för hållbara scheman för lärarna samt att barn- och utbildningsförvaltningen på ett bättre sätt kan stötta eleverna då modersmålslärarna utöver sin ordinarie modersmålsundervisning kan fungera som ett värdefullt språkstöd på lovskolor.

Intern kontroll av särskilt stöd

Barn- och utbildningsnämnden har inför 2024 beslutat att följa upp arbetet kring barn och elever i behov av särskilt stöd. Särskilt stöd är insatser som normalt inte är möjliga att genomföra inom ramen för den ordinarie undervisningen och som beslutas av rektor i ett åtgärdsprogram. Syftet är att få en tydligare bild över behoven men även att säkerställa att insatser sätts in, utvärderas och följs upp med utgångspunkt i barnens och elevernas kunskapsutveckling för att resursanvändningen ska vara så effektiv som möjligt kommande planperiod.

Förändrade kostnader och intäkter

I tabellen nedan beskrivs de förväntade kostnadsökningar som barn- och utbildningsnämnden behöver hantera under 2025 och de effektiviseringar som bedöms ge en minskad kostnad/ökad intäkt. Vid bedömning av förändringens påverkan på ambitionsnivå och mål utgår barn- och utbildningsnämnden i tabellen nedan enbart utifrån förändringens aktivitet. Kostnadernas påverkan om de ska finansieras inom ram beskrivs under avsnittet åtgärder. Tillsammans innebär dessa förändringar att barn- och

utbildningsnämnden behöver göra åtgärder för 10,4 mnkr för att bedriva verksamhet inom föreslagen budgetram 2025.

Förändring	Ökad kostnad 2025	Minskad kostnad/ökad intäkt 2025	Påverkan ambitionsnivå	Påverkan mål
Lämna Gymmixhallen		200 000		4
Reviderade regler för avgifter		1 400 000		1 & 4
Införande av tjänstekatalog IT	2 800 000			
Kostavtal utifrån avtalsförslag 2024	4 800 000			
Införande bemannade skolbibliotek	4 400 000			2
Totalt*	12 000 000	1 600 000		
Totalt nettobehov att göra åtgärder för: 10 400 000 kr				

- Grön färg anger att **förändringen** bedöms påverka ambitionsnivå/mål i positiv riktning.
- Gul färg anger att **förändringen** ej bedöms påverka ambitionsnivå/mål.
- Röd färg anger att **förändringen** bedöms påverka ambitionsnivå/mål i negativ riktning.
- Siffran i kolumn "Påverkan mål" hänvisar till vilket/vilka av kommunfullmäktiges inriktningsmål som bedöms påverkas.

Barn- och utbildningsnämndens bidrag till inriktningsmålen

1. Våra invånare ska ha mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv

Mått (KOLADA) %	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2025	Ambitionsnivå 2027
Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, andel	33,3 (2022)	31 (gul 2022)	28,2 (rikssnitt 2022)
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel	68,3 (2022)	70	72,2 (grön 2022)
Vuxna biståndsmottagare (18+ år) med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel av befolkningen	1,5 (2022)	1,3	1,09 (2016 års nivå)

Mått och ambitionsnivåer från *Anvisningar och ramar för arbetet med Mål- och resursplan 2025-2027*, antagna av KS 2024-02-28

De tre utvalda måtten kopplade till inriktningsmål 1 har olika bäring på barn- och utbildningsnämndens verksamhet. Måtten har barn- och utbildningsnämnden, genom sin verksamhet, möjligheter att påverka på lång sikt men troligen inte under perioden 2025–2027. Det finns en stark koppling mellan fullföljda studier och egen försörjning samt även hälsotillstånd. Fullföljda studier minskar risken för utanförskap vilket i förlängningen kan stärka tilliten i samhället och människor emellan.

Utifrån inriktningsmålet anser barn- och utbildningsnämnden att det är viktigt att öka andelen inskrivna barn i förskolan och att öka vistelsetiden för de placeringar som avser 15 timmar per vecka. Genom ökat deltagande i förskolans verksamhet kan fler barns behov fångas upp tidigt och barnen ges bättre förutsättningar inför skolstart. Genom en ökad vistelsetid får också fler barn möjlighet till mer av förskolans undervisning och förskolepersonalen större möjligheter att arbeta långsiktigt med barnens lärande. Förskolans språkutvecklande arbetssätt är viktigt för alla barn, men störst betydelse har det för barn som har ett annat modersmål än svenska och för dessa barn, som växer upp med två eller flera språk, är förskolan en viktig plats för att lära sig svenska. En god språklig start är viktigt för barnens framtid i grundskolan, gymnasiet och senare i arbetslivet. Utifrån skillnader i nyttjandegrad av förskolan mellan olika boendeområden i kommunen är barn- och utbildningsnämndens uppsökande arbete av stor vikt för att minska skillnaderna. Om den uppsökande verksamheten leder till en högre nyttjandegrad av förskola medför det kortsiktiga kostnadsökningar på grund av det ökande antalet barn i förskolan. Barn- och utbildningsnämnden anser att tidiga insatser är avgörande för fullföljda studier och jämlika förutsättningar och arbetar för att under 2025 försöka frigöra resurser inom tilldelad budgetram med målsättning att påbörja en satsning på förskolan.

Barn- och utbildningsnämnden kan påverkas av måttet om att minska andelen vuxna biståndsmottagare. Om fler vuxna kommer i arbete medför det att deras barn har rätt till mer tid i förskolan. Den utökade tiden medför ökade kostnader för barn- och utbildningsnämnden.

Barn- och utbildningsnämnden kommer under perioden 2025–2027 att fortsätta arbetet med att fördela resurser med strukturbidrag utifrån vårdnadshavares utbildningsbakgrund för att stärka det kompensatoriska uppdraget.

<p>Bedömning: Barn- och utbildningsnämnden kan på lång sikt bidra till att uppnå inriktningsmålet men har inte möjlighet att direkt påverka angivna mått inom planperioden 2025–2027.</p>
--

2. Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier

Mått (KOLADA) %	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2025	Ambitionsnivå 2027
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter slutförd gymnasieutbildning	82,6 (2021)	83,1 (rikssnitt 2021)	85,1 (grön 2021)
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel	83,2 (2023)	85,6 (rikssnitt 2023)	87,2
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel	75,1 (2023)	75,5	76,5

Mått och ambitionsnivåer från *Anvisningar och ramar för arbetet med Mål- och resursplan 2025-2027*, antagna av KS 2024-02-28

De tre utvalda måtten kopplade till inriktningsmål 2 har nära koppling till barn- och utbildningsnämndens verksamhet. Det första och tredje måttet har barn- och utbildningsnämnden, genom sin verksamhet, möjligheter att påverka på lång sikt men inte under perioden 2025–2027. Det andra måttet är högt prioriterat för barn- och utbildningsnämnden. Nämnden tror inte att det är möjligt att nå ambitionsnivåerna för 2025 eller 2027 utifrån elevgruppernas aktuella behörighetsnivå i kommunal verksamhet. Den elevgrupp som förväntas lämna årskurs 9 2025 hade hösten 2023 en behörighet på 66%. För att nå upp till ambitionsnivån 2025 skulle det innebära att ytterligare 19% av eleverna ska uppnå behörighet under kvarvarande 1,5 år. Den elevgrupp som förväntas lämna årskurs 9 2027 hade hösten 2023 en behörighet på 74%. För att nå upp till ambitionsnivån 2027 betyder det att ytterligare 13% av eleverna ska uppnå behörighet under högstadiet. Den historiskt sett bästa utvecklingen under högstadieåren innebar en ökning av behörigheten med 7% i kommunal verksamhet. Mot den bakgrunden anser barn- och utbildningsnämnden att det inom föreslagen budgetram inte är möjligt att uppnå ambitionsnivåerna 2025 eller 2027.

I Vänersborgs kommun är resultaten låga i matematik och när det kommer till att läsa och skriva i svenska och svenska som andraspråk. Barn- och utbildningsnämnden vill under perioden 2025–2027 prioritera läs- och skrivutveckling i samtliga verksamheter 1-16 år. Skapar barn- och utbildningsnämnden goda förutsättningar för barn och elever att lyckas genom förskolan och grundskolan ökar andelen elever med behörighet till gymnasiet vilket i sin tur även bör öka andelen elever med gymnasieexamen inom 4 år.

Bedömning: Barn- och utbildningsnämnden kan bidra till att uppnå inriktningsmålet men bedömer att ambitionsnivåerna för måttet år 2025 och 2027 gällande gymnasiebehörighet inte kan nås inom föreslagen budgetram.

3. Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan

Mått	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2025	Ambitionsnivå 2027
Utfall på mätbara indikatorer vad gäller årliga mål för transport, el och uppvärmning i Strategi för fossilfritt Vänersborg 2030	12 av 20 indikatorer uppnådda enligt årets målvärde (2022)	Minst hälften av indikatorerna ska uppvisa en förbättring jämfört med utgångsläge	Minst två tredjedelar av indikatorerna ska uppvisa en förbättring jämfört med utgångsläget
Antal genomförda eller påbörjade klimatlöften för kommunen	24 st är antagna år 2023	Samtliga antagna klimatlöften är påbörjade eller uppfyllda	Samtliga klimatlöften är uppfyllda

Mått och ambitionsnivåer från *Anvisningar och ramar för arbetet med Mål- och resursplan 2025-2027*, antagna av KS 2024-02-28

De två utvalda måtten kopplade till inriktningsmål 3 har en viss koppling till barn- och utbildningsnämndens verksamhet. Som hyresgäst i de lokaler som barn- och utbildningsnämnden hyr för sin verksamhet finns en möjlighet att påverka till exempel energiförbrukningen. Det finns också möjligheter att minska klimatpåverkan genom medvetna val av inköp och att återanvända inventarier mellan olika verksamheter samt att i större utsträckning använda cirkulära möbler. Inom ramen för inriktningsmål 3 är det också viktigt att lyfta fram allt det aktiva arbete med lärande för hållbar utveckling som barn- och utbildningsnämndens verksamheter genomför enligt läroplanerna. Fler av dessa delar har också påverkan på några av de 24 klimatlöften som Vänersborgs kommun har antagit. Dessutom kan barn- och utbildningsnämnden inom ramen för klimatlöftena arbeta för att minska matsvinnet i både förskola och grundskola.

Bedömning: I samarbete med andra nämnder kan barn- och utbildningsnämnden bidra till att uppnå inriktningsmålet samt påverka utfallet på angivna mått inom föreslagen budgetram.

4. Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag

Mått (KOLADA)	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2025	Ambitionsnivå 2027
Företagsklimat enl. (Insikt) - Totalt, Index, %	75 (2022)	76 (2021 års nivå)	78 (grön 2022)
Svenskt näringsliv: Mätning av företagsklimatet, Sammanfattande omdöme	3,58 (2023)	3,6	3,65
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, %	82 (2023)	86 (rikssnitt 2022)	90 (nivå 2020)
Nöjdhet med skola (åk 8), %	63 (2023)	65 (grön 2023)	67 (grön 2023)

Mått och ambitionsnivåer från *Anvisningar och ramar för arbetet med Mål- och resursplan 2025-2027*, antagna av KS 2024-02-28

Av de fyra utvalda måtten som kopplas till inriktningsmål 4 bedömer barn- och utbildningsnämnden att det är måttet "Nöjdhet med skola, årskurs 8" som nämnden kan påverka. Detta mått är en del av Skolinspektionens enkät som genomförs vartannat år och ger en bild av hur det ser ut i årskurs 8 i de kommunala grundskolorna. En god kvalitet i nämndens verksamheter är viktigt för barns och elevers kunskapsutveckling. Till detta hör en arbets- och lärmiljö som präglas av trygghet och studiero för så väl barn, elever som pedagoger. Inom ramen för detta inriktningsmål är en hög närvaro för barn, elever och personal i både förskola och grundskola viktigt. Barn- och utbildningsnämnden noterar att det finns fortsatta utmaningar för att höja närvaron då frånvaron fortsatt ligger på en hög nivå jämfört med innan pandemin. Ett fokus på närvaron är viktigt för att även kunna bidra till att uppnå andra inriktningsmål eftersom grunden i all verksamhet är att barnen, eleverna och pedagogerna är på plats i verksamheterna.

Bedömning: Barn- och utbildningsnämnden kan bidra till att uppnå inriktningsmålet och nå ambitionsnivån på måttet angående nöjdhet med skola (åk 8) inom föreslagen budgetram.

5. Våra medarbetare ska ges förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv

Mått (KOLADA)%	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2025	Ambitionsnivå 2027
Hållbart medarbetarengagemang (HME) totalindex	79 (2023)	80	82
Sjukfrånvaro	9,3	8,7	8,1 (riksnitt 2022)

Mått och ambitionsnivåer från *Anvisningar och ramar för arbetet med Mål- och resursplan 2025-2027*, antagna av KS 2024-02-28

Barn- och utbildningsförvaltningen arbetar på flera nivåer för att bedriva en verksamhet som ger förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv för samtliga medarbetare inom förvaltningen. Då sjukfrånvaro, arbetsmiljö, hållbart medarbetarengagemang, friskfaktorer, kompetensförsörjning och måluppfyllelse hänger ihop och påverkar varandra bedrivs förvaltningens arbete utifrån ett helhetsperspektiv med fokus på att hantera rätt frågor, i rätt tid och på rätt nivå. För att verksamhetens barn och elever ska känna trygghet, kunna uppnå ökade kunskapsresultat och ha motivation att fullfölja sina studier krävs att medarbetarna har förutsättningar för att vara hållbara i sina uppdrag nu och över tid.

Barn- och utbildningsförvaltningen hade under 2023 en total sjukfrånvaro på 9,1%. Trots att den totala sjukfrånvaron minskat jämfört med föregående år har andelen långtidssjukskrivna ökat och stressrelaterade besvär samt utmattningssyndrom är de främsta sjukskrivningsorsakerna inom denna grupp. Förvaltningen bedriver ett mycket aktivt arbete för på olika sätt både hantera och förebygga sjukfrånvaro bland medarbetarna. I arbetet läggs stort fokus på att skapa hållbara arbetsorganisationer och att bedriva ett aktivt och systematiskt arbetsmiljöarbete bland annat med stöd av Suntarbetslivs friskfaktorer. Utöver detta arbetar förvaltningens chefer tillsammans med HR-partner i nära samarbete för att bedriva effektiva rehabiliteringsprocesser för att på bästa sätt hjälpa de medarbetare som hamnat i sjukskrivning tillbaka i arbete.

Förvaltningen kommer att fortsätta arbeta både främjande, förebyggande och åtgärdande för att bidra till att uppnå inriktningsmålet. Genom att lägga stort fokus på sjukfrånvaro och att skapa hållbara organisationer bedömer förvaltningen att både sjukfrånvaron kan minska och HME på sikt öka.

Bedömning: Barn- och utbildningsnämnden kan bidra till att uppnå inriktningsmålet och ambitionsnivån för sjukfrånvaron under 2025 inom föreslagen budgetram samt på längre sikt bidra till ett högre utfall på HME.

Åtgärd som krävs för att bedriva verksamhet inom föreslagen budgetram

Den åtgärd som barn- och utbildningsförvaltningen föreslår för att bedriva verksamhet inom föreslagen budgetram är en generell besparing på 10,4 mnkr som innebär en neddragning motsvarande 16 tjänster. Beräkningen grundas på snittlön för en tillsvidareanställd personal inom barn- och utbildningsförvaltningen. Enligt bokslut 2023 uppgick snittlönen till 37 147 kr, vilket ger en helårskostnad inklusive personalomkostnadspålägg och semesterdagstillägg om 667 010 kr.

En generell besparing på hela barn- och utbildningsförvaltningen innebär en besparing som drabbar alla verksamheter. Det innebär inte bara risk för minskad barn- och elevpeng utan kan även innebära minskade medel för administration, barn- och elevhälsa eller andra centrala kostnader. Oavsett vilka verksamheter som drabbas av besparingen innebär det försämrade möjligheter att möta barns och elevers individuella behov.

En minskning av 16 tjänster kan låta som en åtgärd som inte har stor effekt för barn och elever. I detta sammanhang är det dock viktigt att belysa nettokostnadsavvikelse för barn- och utbildningsnämndens verksamheter. Förskolan ligger minus 23 mnkr (8 procent) och fritidshemmen minus 7 mnkr (10 procent) i nettokostnadsavvikelse 2022. Det innebär att dessa verksamheter i Vänersborg har ett lägre kostnadsläge än förväntat. Grundskolan F-9 i Vänersborg ligger 23 mnkr (cirka 4 procent) högre i nettokostnadsavvikelse enligt Kolada¹. För grundskolan är det viktigt att påpeka att behoven i kommunens grundskola är undervärderade i Kolada då de inte fångar upp resursbehoven från asylsökande som är boende på Restad gård. För 2022 beräknas kommunens extrakostnader för denna elevgrupp vara drygt 30 mnkr vilket gör att även grundskolan i realiteten har en nettokostnad under förväntad. Sammanfattningsvis kan detta innebära att organisationen i Vänersborg är känslig för en generell besparing och att förutsättningarna för att möta barn och elevers behov försämras av en generell besparing.

¹ Kolada, <https://www.kolada.se/verktyg/jamforaren/?focus=16705&report=168155> 2024-03-18

Barnkonsekvensbeskrivning av föreslagen åtgärd

I tabellen nedan finns en kortfattad barnkonsekvensbeskrivning för föreslagen åtgärd om en generell besparing.

Barnkonsekvensbeskrivning: Generell besparing		
Område	Bedömningsgrund	Bedömning och konsekvenser
Barnkonventionen	Vilket eller vilka barn berörs? På vilket sätt?	Åtgärden generell besparing bedöms påverka barn i hela organisationen i åldrarna 1–16 år eftersom all verksamhet som barn- och utbildningsnämnden bekostar ytterst syftar till att elevers resultat ska förbättras. Enligt forskning finns det inte ett direkt samband mellan tilldelade resurser och resultat eller kvalitet i undervisningen ² . Däremot går det inte att säga att en generell besparing inte skulle påverka barn och elever. Oavsett vilka verksamheter som drabbas av besparingen innebär det försämrade möjligheter att möta barns och elevers individuella behov.
	Berör förslaget direkt eller indirekt barn/ungdomar nu eller i framtiden?	En generell besparing kan innebära konsekvenser för barn och elever på kort sikt, men även på lång sikt. Om det exempelvis innebär en lägre personaltäthet på en förskola eller grundskola betyder det att det blir svårare att tillgodose barn och elevers individuella behov vilket påverkar barnen här och nu och även att det riskerar att påverka barnen in i framtiden.
	Sätter förslaget barnens behov och deras bästa i främsta rummet? (artikel 3)	Bedömningen är att åtgärden i första hand syftar till att uppnå en budget i balans, inte att se till barnens bästa. Därmed har det uppstått en intressekonflikt mellan vad som är barnens bästa och budget i balans.
	Barns och ungas uppfattningar, särskilda behov och rättigheter i enlighet med barnkonventionen	En generell besparing som leder till färre tjänster inom barn- och utbildningsförvaltningen innebär att förskolor och grundskolor får ta del av mindre resurser. Det kan påverka organisationens förmåga att anpassa undervisningen till barn och elevers behov då anpassningar ofta innebär ökade personalkostnader.
Delaktighet och inflytande	Har barn och unga haft möjlighet att påverka genom att lämna synpunkter? I så fall på vilket sätt?	Barn och elever har inte varit delaktiga.
	Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. Har barn och unga har fått uttrycka sin mening? I så fall på vilket sätt?	Barn och elever har inte varit delaktiga.

² SKR, Så mycket kostar skolan:

<https://skr.se/skolakulturfritid/forskolagrundochgymnasieskola/vagledningsvarpavanligafragor/samtycketkostarskolan.2785.html#5.68e4adfe147afac12a43fb65> 2024-03-19

	Har dialog med berörda intressenter och/eller allmänhet tidigt i beslutsprocessen genomförts? I så fall hur?	Samverkan om barn- och utbildningsnämndens förslag till budget 2025 har informerats och förhandlats enligt MBL §19 och §11. Allmänheten har inte varit delaktiga.
Skollag	Bidrar beslutet till en likvärdig förskola och grundskola? (SL 1 kap 9§)	Enligt förskolans och grundskolans läroplaner framgår det att likvärdigheten inte innebär lika resurser till alla. Resurser som tilldelas förskolan och grundskolan ska enligt skollagen 2 kap 8b§ vara anpassade till elevers olika förutsättningar och behov. Barn- och utbildningsnämnden har beslutat att fördela 5 % av budgeten för förskoleklass och grundskola samt fritidshem utifrån föräldrars utbildningsbakgrund för att skapa förutsättningar för en mer likvärdig skola. Medel kommer fortsatt att fördelas i enlighet med resursfördelningsmodellen för en mer likvärdig skola.
	Tas hänsyn till barns och elevers olika behov? (SL 1 kap 4§)	En generell besparing kan påverka förskolans och grundskolans förmåga att ta hänsyn till barn och elevers olika behov. Grundskolan är skyldig att sätta in insatser i skolan om eleverna riskerar att inte nå målen. Insatser av det slaget kostar ofta pengar i och med att det ofta handlar om anpassning utifrån elevens behov.
	Beaktas barn och elever lika tillgång till utbildning? (1 kap 8§)	Åtgärden bedöms inte påverka barn och elevers tillgång till utbildning.
Samlad bedömning	En generell besparing kommer att påverka enskilda barn och elever, men också barn och elever som grupp i Vänersborgs kommun. I vilken grad de kommer att påverkas är svårt att avgöra i nuläget men barn- och utbildningsnämnden bedömer att besparingen innebär försämrade möjligheter att möta barns och elevers individuella behov.	

Barn- och utbildningsnämnd

Inventarier

Verksamhet/Projekt, mnkr	2025	2026	2027	S:a
Inventarier förskola och grundskola	7,1	8,2	7,2	22,5
S:a Utgifter inventarier	7,1	8,2	7,2	22,5

Barn- och utbildningsnämndens nyckeltal med förändring
mellan mål- och resursplan 2024 och 2025

Antal barn och elever	MRP 2025	MRP 2024	Bokslut 2023	Förändring MRP 2024-2025
Förskola och pedagogisk omsorg				
Totalt antal placeringar 1-5 år	2 118	2 186	2 188	-68
varav andel i enskild regi %	11	13	12	
Nyttjandegrad %	94	93	94	
Fritidshem och pedagogisk omsorg				
Totalt antal placeringar barn 6-13 år	1 646	1 746	1 749	-100
varav andel i enskild regi %	14	14	14	
Nyttjandegrad %	51	52	52	
Grundskola F-9				
Totalt antal elever	4 766	4 793	4 779	-27
varav andel i enskild regi %	13	13	12	
Anpassad grundskola 1-9				
Totalt antal elever	79	76	73	3



Samverkansprotokoll

Datum: 2024-03-26
Lokal: Kommunhuset, Lokal Brudslöjan
För arbetsgivaren: Sofia Bråberg, Förvaltningschef
Maria Andersson, Ekonom
För arbetstagarparten: Maria Dunbrant, Sveriges Lärare
Linda Forssén, Sveriges Skolledare
Annette Nilsson, Kommunal
Sofia Österdal, Vision
Monika Höglund, Vårdförbundet

Beslut budget 2025

Arbetsgivaren har kallat till samverkan inför beslut gällande budget 2025.

Personalorganisationerna har sammanställt sina yttranden som återfinns i bilaga.

Personalorganisationerna ställer sig inte bakom arbetsgivarens förslag och mötet avslutas i oenighet.

Vid protokollet: Maria Wassén, HR-partner

Justeras:

För arbetsgivaren:

För Kommunal:



Sofia Bråberg
Förvaltningschef



Annette Nilsson

För Sveriges lärare:

För Sveriges Skolledare:



Maria Dunbrant



Linda Forssén

För Vision

För Vårdförbundet



Sofia Österdal



Monika Höglund



SVERIGES
SKOLLEDARE



Yttrande gällande BUN:s budget för 2025

Vi förstår att kommunen har en fortsatt pressad ekonomi i och med lågkonjunkturen. Men i kommunstyrelsens anvisningar för arbetet med resursplanen 2025-2027 kan vi även läsa att:

"Finansiering av [...] behov av tidiga insatser till barn och unga, [...] nya och förändrade statliga uppdrag [...] behöver hanteras inom kommunens olika verksamheter."

Vi kan tyvärr inte se i BUN:s föreslagna budget att man gjort några ansatser att faktiskt finansiera de här uppdragen. Däremot kan vi tydligt se att BUN hittat besparingar och effektiviseringar men inte alls omprövat ambitionsnivåerna i de uppsatta målen. Tvärtom vill man *höja* ambitionsnivån genom att:

- öka åk 9:s behörighet för yrkesprogram
- öka nöjdheten med skolan i åk 8
- öka HME hos personalen
- minska sjukfrånvaron

– utan att finansiera detta överhuvudtaget! Budgetramen räcker till dagens uppdrag och verksamheter men vi ser ett ökande behov av ökad personaltätet.

Vi räcker inte till.

BUN har högst sjuktal av förvaltningarna. Vi ser medarbetare ute på arbetsplatserna som går på knäna för att man inte räcker till att täcka alla barns och elevers behov. Att det inte syns i tydligt medarbetarenkäten vill vi hävda beror på den stora lojalitet till sitt uppdrag som personal i Vänersborgs kommun har.

Antalet KIA-anmälningar sjunker men när vi pratar med medlemmarna får vi indikationer på att händelserna inte minskar. Personalen upplever att man inte hinner göra anmälningar och man börjar även "ge upp" eftersom känslan är att konkreta åtgärder sätts in i alldeles för liten utsträckning.

Nya statliga uppdrag utan tillhörande förstärkt budget medför en försämrad arbetsmiljö och en ökad arbetsbelastning för våra medlemmar vilket på sikt leder till ohälsa samt minskad måluppfyllelse för eleverna. I HÖK-arbetet ser vi fortfarande att det återkommande arbetsmiljöproblemet är att krav och resurser inte går ihop; man upplever att tiden inte räcker för uppdraget.

Detta påverkar naturligtvis både personal och elever negativt.


Det är absurt att satsa på skolbibliotek när det inte finns möjlighet att bemanna det – hur kan man satsa på något som ska *öka* måluppfyllelsen genom att *minska* skolpengen för att finansiera det? På samma sätt kostar IT-servicen mer liksom att skolmåltidskostnaderna ökar och dessa ökade kostnader måste enligt nuvarande budgetförslag tas från skolpengen.


Kan politikerna verkligen försvara att det går mindre pengar till undervisningen – skolans kärnuppdrag – för att bekosta IT och mat?


Att, precis som förra året, fortfarande ställa krav på att prestera ännu högre kvalitet i våra verksamheter, som redan är pressade till bristningsgränsen, till en lägre kostnad (minskade resurser) är en omöjlig ekvation (balans). Sjukfrånvaron kommer att öka, tryggheten kommer att minska och detta kommer att försämra elevernas kunskapsresultat.

Vilken målare skulle klara av att måla ett större hus med samma burk färg?


Därför ställer sig Kommunal, Sveriges Lärare, Sveriges Skolledare, Vision och Vårdförbundet oeniga till budgetförslaget för 2025.


Kommunal
Annette Nilsson


Sveriges Lärare
Maria Dunbrant


Sveriges Skolledare
Linda Forssén


Vision
Sofia Österdal


Vårdförbundet
Monika Höglund